

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van drie scorepunten voor het hele examen.

Indien aan een gevraagde berekening geen eis is toegevoegd ten aanzien van de nauwkeurigheid van de afronding, dan elke juiste manier van afronding goed rekenen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Studeren loont

---

1 maximumscore 2

- Door studeren neemt (het opleidingsniveau en) de arbeidsproductiviteit toe 1
- en dit leidt tot een hoger bbp 1

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- (Er is asymmetrische informatie omdat) de overheid beschikt over minder informatie van de studenten met betrekking tot de studiehouding / individuele eigenschappen (die de kans op een goedbetaalde baan beïnvloeden) 1
- De overheid loopt een financieel risico omdat studenten die (al wisten dat ze) later een laag inkomen (zouden) hebben een kleiner deel van de lening terugbetalen (dan de overheid verwacht) 1

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij het stelsel van partij 1 is de kans op moral hazard relatief groot omdat studenten geld krijgen / geen financieel risico lopen (ongeacht hun gedrag), en daarmee kunnen ze minder hard hun best doen / geld voor andere zaken gebruiken dan studie (terwijl de samenleving / de belastingbetaler daar de kosten van draagt) 1
- Bij het stelsel van partij 2 is de kans op moral hazard relatief klein, omdat studenten moeten lenen / financieel risico moeten nemen, dus door het stelsel geprikkeld worden tot gewenst gedrag 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

- Gemiddeld inkomen met afgeronde studie: € 50.000. De belasting is 41,5% van het gemiddeld inkomen minus de heffingskorting van € 1.900. De belastingopbrengsten van deze groep zijn dus € 18.850 per persoon per jaar 1
- Gemiddeld inkomen zonder afgeronde studie: € 28.000. De belasting is 37,1% van het gemiddeld inkomen minus de heffingskorting van € 5.375. De belastingopbrengsten van deze groep zijn dus € 5.013 per persoon per jaar 1
- De totale belastingopbrengsten zijn:
45 jaar x € 5.013 = € 225.585 per persoon zonder afgeronde studie
40 jaar x € 18.850 = € 754.000 per persoon met afgeronde studie
De extra belastingopbrengsten zijn € 754.000 – € 225.585 = € 528.415 1

economie havo

Centraal examen havo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen economie havo:

Op **pagina 5**, bij **vraag 1** moet worden toegevoegd:

Opmerking

Als in het antwoord op een juiste wijze wordt verwoord dat extra vraag leidt tot economische groei doordat de productie toeneemt, dan moeten scorepunten worden toegekend. Voor toekenning van scorepunten is het noodzakelijk dat economische groei gekoppeld wordt aan productie.

en

Op **pagina 8**, bij **vraag 8**, **tweede deelscore** moet

- $E_v < -1$, dus de vraag van de supermarkten naar kokosbrood is elastisch 1

worden vervangen door:

- $E_v < -1$ / dus de vraag van de supermarkten naar kokosbrood is elastisch 1

Toelichting:

Voor een juist antwoord op de vraag is het voldoende om óf rekenkundig óf verbaal te antwoorden.

en